

**МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**

**«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ФАКТОРИ
РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНИХ
ТА ПСИХОЛОГІЧНИХ НАУК»**

6-7 лютого 2015 року

**Київ
2015**

**Громадська організація
«Київська наукова організація
педагогіки та психології»**

**ЗБІРНИК
ТЕЗ НАУКОВИХ РОБІТ**

**учасників Міжнародної
науково-практичної конференції:**

**«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ФАКТОРИ
РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНИХ
ТА ПСИХОЛОГІЧНИХ НАУК»**

6-7 лютого 2015 року

**Київ
2015**

ББК 74.0+88.0я43
УДК 37.01+159.9(063)
С 91

Сучасні тенденції та фактори розвитку педагогічних та психологічних наук: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, Україна, 6-7 лютого 2015 року). – К.: ГО «Київська наукова організація педагогіки та психології», 2015. – 120 с.

ББК 74.0+88.0я43
УДК 37.01+159.9(063)
С 91

У збірнику містяться матеріали, подані на міжнародну науково-практичну конференцію «Сучасні тенденції та фактори розвитку педагогічних та психологічних наук». Для студентів, аспірантів, викладачів навчальних закладів, науковців та представників громадських організацій.

Організатори конференції не завжди поділяють думку учасників. У збірнику максимально точно відображається орфографія та пунктуація, запропонована учасниками.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

Давиденко Т. В.	
КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ В УМОВАХ СУЧАСНОСТІ. ПЕРЕВАГИ ВОЛОДІННЯ ТЕХНІКАМИ РОЗВИТКУ НАВИЧОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ.....	48
Доманчук Д. С.	
ФОРМУВАННЯ ЗАСАД СОЦІАЛЬНОЇ ЗРІЛОСТІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	52
Козаченко І. В.	
ВИКОРИСТАННЯ MIND MAPPING (КАРТ РОЗУМУ, ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ, МЕНТАЛЬНИХ КАРТ) У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	55
Корінна Г. О.	
НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ В СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ.....	57
Криволап О. Ю.	
ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ У СТУДЕНТІВ ОБРАЗУ ТВОРЧОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ В ПЕДАГОГІЧНИХ ВНЗ.....	61
Латуша Н. В.	
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ.....	64
Логун Л. Г.	
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ПОНЯТТЯ ТА ВИЗНАЧЕННЯ.....	67
Маторін Є. Б.	
ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ЕФЕКТИВНОСТІ ПЕДАГОГІЧНОЇ МОДЕЛІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ ОСВІТИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПЕДАГОГІЧНОГО ВНЗ.....	69
Мельник Н. І.	
ОСВІТНЯ ПОЛІТИКА В КРАЇНАХ ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ У ФОРМУВАННІ ВИМОГ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ДОШКІЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ.....	73
Остапенко Е. О.	
МОТИВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ ДО ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ.....	76
Слухенська Р. В.	
ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ПОРТРЕТА МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ.....	79
Шаповалова І. В.	
ФОРМУВАННЯ ЗАСАД КОНКУРЕНТОЗДАТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОГО САМОВДОСКОНАЛЕННЯ.....	82
СЕКЦІЯ 5. СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА	
Ібрагім Ю. С.	
СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА РОБОТА З СІМ'ЄЮ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД.....	85
Лелека С. М.	
СУЧАСНЕ СТАНОВЛЕННЯ ПРОЦЕСУ СОЦІАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ.....	89
Мілованова М. О., Мудрик Л. В.	
СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА АДАПТАЦІЯ МОЛОДОГО ВЧИТЕЛЯ ДО РОБОТИ В ШКОЛІ.....	91

Мельник Н. І., кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри дошкільної освіти

Педагогічний інститут Київського університету
імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна

ОСВІТНЯ ПОЛІТИКА В КРАЇНАХ ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ У ФОРМУВАННІ ВИМОГ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ДОШКІЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ

Постановка проблеми. Суспільно-політичні перетворення в Україні кінця ХХ початку ХХІ століття, перехід до ринкової економіки, приєднання країни до Болонського процесу 19 травня 2005 року актуалізували необхідність осмислення місця і ролі освіти як у внутрішній, так і в зовнішній політиці держави. Такий принцип освітньої політики України, як інтеграція системи вищої професійної освіти в світову систему при збереженні і розвитку досягнень і традицій української вищої школи з підписанням Україною Болонської декларації, став особливо значимим, оскільки освіта все більше стає способом просування країни в глобалізований висококонкурентний ринок праці і міжнародний ринок новітніх технологій, поступово перетворюється на один із провідних елементів геополітики і економічної стратегії держав. Саме тому актуальним і на часі є порівняльний аналіз освітньої політики в Україні і країнах Західної Європи. Зазначимо, що питання освітньої політики є досить багатовекторне і стосується багатьох галузей професійної підготовки. Для нашого дослідження інтерес становить освітня політика країн Західної Європи у системі вищої педагогічної освіти.

Оскільки означена проблема є багатовекторною та багатоаспектною *метою* даної *статті* є загальна характеристика освітньої політики країн Західної Європи у формуванні вимог до кваліфікації фахівців дошкільної освіти. Поставлена мета буде реалізована шляхом характеристики та аналізу основних положень освітньої політики країн Західної Європи у сфері підготовки фахівців дошкільної галузі.

Виклад основного матеріалу. З другої половини ХХ століття пріоритетними питаннями освітньої політики в країнах Західної Європи стають якість освіти, ефективне управління навчальним процесом на засадах особистісного, діяльнісного та компетентнісного підходів, відбувається поглиблене вивчення особливостей різних систем освіти, їхньої структури, вивчення переваг і позитивного досвіду професійної підготовки педагогічних кадрів. Не залишається і поза увагою європейських політичних та суспільних діячів і професійне навчання фахівців дошкільної сфери. З огляду на це, особливої актуальності набуває питання вивчення та використання позитивного досвіду освітніх реформ та формування освітньої політики країн Західної Європи, де процес реформувань в освітній системі набуває все більшої інтенсифікації. Освітні системи країн Західної Європи багаті на історичні освітні традиції, що обумовлює їхню провідну роль в Європі впродовж останніх десятиліть; системи

вищої педагогічної освіти цих країн завжди вважалися «світовою дослідною ділянкою», де накопичено значний досвід диференціації, індивідуалізації навчання, функціонує система моніторингу на основі інформаційних технологій та інформативних ресурсів.

Отже, для формування пріоритетних напрямів освітньої політики в Україні доцільно проаналізувати освітні реформи країн Західної Європи, де вони набули практичної реалізації та перманентного характеру. Предметом нашої особливої уваги є дослідження, в яких аналізується освітня політика у країнах Західної Європи. Найбільший внесок у розробку цієї проблеми внесли такі всесвітньо відомі філософи, соціологи, економісти, теоретики освіти, як З. Бауман [Bauman Z., 2001], Н. Бурбуліс [Burbules N. 2000], А. Грін [GreenA., 2007], ХС. Фішер [Fischer, S., 2003], Д. Хілл [HillD., 2002], Ї. Ченг [ChengY., 2002], Д. Вуд [Wood J., 2008] та інші. Серед українських робіт вагомим доробком до вказаної теми можна вважати дослідження відомого компаративіста А.Сбруєвої [3]. Аналіз цих досліджень дозволяє говорити про три головні рушійні чинники розвитку освітньої політики в країнах західної Європи: політичний, економічний та культурний.

Зазначимо, що під терміном «освітня політика» зазвичай розуміється офіційно визначена, організована й цілеспрямована діяльність держави та підпорядкованих їй установ, спрямована на функціонування і подальший розвиток системи освіти як провідного інституту демократичного суспільства [1].

Окремого дослідження потребує також і визначення термінів, якими позначають професію вихователя дошкільного навчального закладу, адже в наукових працях європейських дослідників, державних документах та методичній фаховій літературі існує велика кількість понять, які характеризують професію, пов'язано з розвитком, вихованням, доглядом за дітьми. У даній статті ми послуговуємось термінами «дошкільний педагог» та «педагоги дошкільної освіти». У рамках вивчення зазначеного аспекту проблеми європейські дослідники П. Обехемер, І. Скрейер, М. Ньюман встановили, що в країнах Західної Європи існує чимала кількість термінів пов'язаних з позначенням професії особи, яка працює в дошкільній галузі і терміни різняться в залежності від країни, послуг, які надають такі особи, закладів, де вони працюють, їхньої кваліфікації та функціональних обов'язків тощо [2, с. 135]. У нашому дослідженні, коли ми говоримо про походження термінів, пов'язаних з професійною освітою фахівці дошкільної галузі, використовуємо та масмо на увазі загальноприйняте в європейській науковій літературі значення поняття «дошкільний педагог» (preschool teacher), що охоплює всіх осіб, і чоловіків і жінок, які працюють в установах з надання послуг по догляду, вихованню, навчанню та розвитку дітей дошкільного віку (ECEC settings), а також, які забезпечують освіту дітей передшкільного віку.

За дослідженням А. Сбруєвої освітня політика в країнах Західної Європи щодо професійної компетенції, підготовки та кваліфікації дошкільних педагогів визначається такими факторами: *а). соціальні зміни*, якими зумовлена необхідність формування компетентностей педагога у сфері громадянської освіти вихованців, у сфері розвитку навчальних умінь учнів, необхідних для неперервної освіти в суспільстві знань, встановлення зв'язків між

компетентностями; б). *зростаюча різноманітність учнівських контингентів* та зміни у шкільному середовищі, такі зміни вимагають від учителя врахування нових умов здійснення навчального процесу; в). *зростаючий рівень професіоналізації діяльності вчителя*, вимога передбачає: дослідницький характер професійної діяльності [3].

Єврокомісією у 2004 році були затверджені «Єдинієвропейські принципи визначення педагогічних компетентностей та кваліфікацій» [4, с. 50], покладені в основу єдиної структури європейської якості педагогічної освіти. Основоположні риси цієї структури були викладені у доповіді робочої групи «Удосконалення освіти вчителів та інструкторів» (2004 р). Вони передбачають такі вимоги до освіти та професійного розвитку вчителів:

– наявність вищої університетської або еквівалентної їй професійної освіти як умова вступу до педагогічної професії;

– формування професійних компетентностей у контексті перспективи неперервної освіти та розвитку;

– процес неперервного професійного розвитку як справаспільної відповідальності індивідів та інституцій у рамках партнерства вчителів, шкіл, роботодавців, асоціацій батьків учнів та освітніх адміністрацій;

– мобільність педагогів як невід’ємна складова їх професійної освіти та розвитку на всіх її етапах. Вона розглядається як чинник, що сприяє розвитку оптимального навчального середовища для учнів, а тому належним чином визнається та оцінюється;

– формування європейського виміру педагогічної освіти як важливої складової її змісту;

– надання належної професійної підтримки тим, хто здійснює педагогічну освіту;

– ефективна підтримка розвитку нових наукових досліджень у сфері освіти структурами загальноєвропейського рівня [4, с. 74].

Отже, основними положеннями освітньої політики в країнах Західної Європи щодо професійної підготовки педагогів, в тому числі і дошкільних є концептуалізація, професіоналізація та оптимізація навчального процесу у вищій школі на засадах діяльнісного, компетентнісного та особистісно орієнтованого підходів з урахуванням глобалізації європейського освітнього простору, розширенням та зростаючою конкуренцією на європейському ринку праці.

Висновки. Освітня політика Європейського Союзу та країн Змахідної Європи зокрема сформулась під впливом процесів глобалізації та європеїзації, націлена на вироблення спільних стратегій розвитку вищої педагогічної освіти, уніфікації стандартів професійної підготовки фахівців дошкільної галузі та орієнтована на: забезпечення доступності та рівності педагогічної освіти, підвищення якості та ефективності професійної підготовки майбутніх педагогів, розвиток мобільності та мовних і технічних компетентностей майбутніх вихователів. Інтеграційні процеси в європейському освітньому просторі сприяли тому, що країни Західної Європи, разом з країнами членами Європейського союзу прийняли спільну стратегію розвитку педагогічної освіти до 2020 року, орієнтовану на розвиток професійних

компетентностей, необхідних для конкурентоспроможності фахівця в умовах європейського глобалізованого ринку праці.

Література:

1. Луговий В.І. Проблема понятійно-термінологічного стандарту в моніторингу якості освіти / В.І. Луговий // Вища освіта України. Дод. 3 (т. 7). – 2007. – Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору: Моніторинг якості освіти». – С. 53-60.
2. Мельник Н. І. Забезпечення якості дошкільної освіти в контексті аналізу професійної підготовки педагогів дошкільної освіти в країнах Західної Європи / Н. І. Мельник // Наука і освіта : педагогіка і психологія : наук. пр. журн. – № 10/СХХVII. – Південноукр. нац. пед. ун. імені К. Ушинського, 2014. – С. 135–140.
3. Сбруєва А.А. Тенденції реформування середньої освіти розвинених англomовних країн в контексті глобалізації (90-ті рр..XX –початок ХХІ ст.): Монографія. – Суми: ВАТ «Сумська обласна друкарня». Видавництво «Козацький вал», 2004. – 500 с.
4. Implementation of «Education and Training 2010» work Programme. Working group A «Improving the education of teachers and trainers». Progress report. – Brussels: European Commission. Directorate-General for Education and Culture, September 2004. – 110 p.

Остапенко Е. О., старший викладач
кафедри іноземних мов ФЕФ

*ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»
м. Київ, Україна*

МОТИВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ ДО ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ

Динамічні зміни в суспільстві окреслюють вимоги, яким має відповідати сучасна людина, одне з найважливіших місць серед них займає готовність до безперервної освіти, тобто освіта впродовж життя, а фактично – потреба в готовності особистості до постійного особистісного та професійного саморозвитку й самовдосконалення.

При створенні моделі формування готовності майбутнього професіонала до особистісного та професійного саморозвитку постають питання її ефективності та адаптивності. Досягнення результатів у подібній діяльності вимагає від контингенту тих, хто навчається високого рівня самосвідомості, оскільки, як писав А. Дістервег, розвиток і освіта кожної людині не можуть бути надані або повідомлені. Кожен, хто бажає до них долучитися, має досягти цього власною